

ДЖОН РЪСКИН

ЦАРЯТ НА ЗЛАТНАТА РЕКА

Превод от английски: Сидер Флорин, 1992

chitanka.info

ГЛАВА 1

КАК ГОСПОДИН ЮГОЗАПАДНИЯ ВЯТЪР СЕ НАМЕСИ В ЗЕМЕДЕЛСКАТА РАБОТА НА ЧЕРНИТЕ БРАТЯ

В една усамотена планинска страна имаше едно време долина, която се отличаваше с изумително плодородие. Тя бе заобиколена от всички страни със стръмни скалисти планини, от които се стрелваха нагоре високи върхове, покрити с вечен сняг, и се устремяваха надолу многобройни потоци с буйни води. Един от тях се носеше на запад по лицето на една толкова висока канара, че когато слънцето залязваше над всичко друго и цялата околност потъваше в мрак, лъчите му все още огряваха този бързей и той изглеждаше като златен. Хората от този край го бяха нарекли Златната река. Чудното бе, че никой от потоците не навлизаше в самата долина. Всичките се спускаха от другата страна на планините и лъкатушеха из ширни равнини и край многолюдни

градове. Но снежните върхове с такова постоянство привличаха облаците, че те се стелеха меко в чашата на низината и по време на суша и зной, когато всичко наоколо изгаряше, в тази малка долина продължаваше да вали и нивите ѝ така натежаваха от зърно, тревата беше толкова висока, ябълките тѣй червени, гроздето толкова черно, виното тѣй гъсто и медът тѣй сладък, че всички, които я видеха, не можеха да ѝ се начудят и обикновено я наричаха Долината на съкровищата.

Цялата тази долина принадлежеше на трима братя, по име Шварц, Ханс и Глюк. Шварц и Ханс, двамата по-големи братя, бяха много грозни, с рунтави вежди и мътни притворени очи, тѣй че човек не можеше да се вгледа в тях, но винаги му се струваше, че те се вглеждат много надълбоко в него. Братята изкарваха прехраната си със земеделие и бяха много добри земеделци. Изтребваха всичко, от което нямаха печалба. Избиваха косовете, защото кълват плодовете; стреляха по таралезите, та да не сучат мляко от кравите; тровеха щурците, защото ядели трохите в кухнята, и задушаваша с пушек жътварчетата, които пееха цяло лято в липите. Те караха ратаите си да работят, без да им плащат, докато се откажат от работата. Тогава се скарваха с тях и ги изгонваха, без да им дадат и петаче. Щеше да бъде странно, ако при такова стопанство и такъв начин на стопанисване не бяха забогатели, и те наистина забогатяха. Обикновено се изхитряха да задържат житото си, докато много поскъпне, и тогава го продаваха на двойна цена. Имаха купища злато, струпано навред из стаите, но въпреки това никой не беше чул да са дали поне една пара или коричка хляб на просяците. Те никога не ходеха на черква, вечно мърмореха против плащането на църковния десятък и бяха, с една дума, толкова жестоки и с такъв остър нрав, щото всички, с които имаха вземане-даване, ги наричаха с прякора „Черните братя“.

Най-малкият, Глюк, бе толкова различен от двамата си братя и по външност, и по нрав, колкото човек може да допусне или да си представи. Той беше едва дванайсетгодишен, рус, синеок и добър по сърце спрямо всяко живо същество. Естествено, той не се разбираше особено добре с братята си или по-скоро те не се разбираха с него. Обикновено на него се падаше почетното задължение да върти шиша, когато имаше нещо за печене, което обаче не се случваше често, защото трябва да се отбележи с дължимото внимание, че братята и

спрямо себе си бяха не по-малко пестеливи, отколкото спрямо другите хора. Освен това задължение, най-малкият брат вършеше и други неща — лъскаше обувките, бършеше пода, миеше чиниите и понякога получаваше за насърчение онова, което оставаше по тях, както и достатъчно голям брой яки юмруци за поучение.

Всичко си вървеше така от доста дълго време. Най-после настъпи едно много дъжделиво лято и всичко по тия места тръгна наопаки. Тъкмо бяха напластили сеното, когато едно наводнение отнесе целите копи чак долу до морето; градушка изпокъса лозите; житото бе изцяло унищожено от главня; и само в Долината на съкровищата, както винаги, всичко остана непокътнато. Както там валеше, когато никъде другаде нямаше дъжд, така сега там беше слънчево, когато никъде другаде нямаше слънце. Всички идваха да купуват жито от стопанството и си отиваха, проклинайки Черните братя. Те искаха скъпо и прескъпо и получаваха това, което пожелаеха, от всички други освен от бедните, които можеха само да просят. Неколцина от тях умряха от глад на самия им праг, без братята да им обърнат внимание.

Наближаваше зимата и много застудя. Един ден двамата поголеми братя излязоха и оставиха малкия Глюк да наглежда печеното, като го предупредиха както винаги да не пуска никого в къщата и никому нищо да не дава. Глюк седна по-близичко до огъня, понеже валеше много силен дъжд и в кухнята не беше никак сухо, нито уютно. Той въртеше и въртеше шиша и печеното хващаше вкусна кафява коричка.

„Колко жалко, че братята ми никога не са поканили някого на обяд — мислеше си Глюк. — Сигурен съм, че когато имат такова хубаво овнешко печено като това тука, а хората нямат и парче сух хляб, ще им бъде драго да хапнат месото с другиго.“

Тъкмо си каза това и на вратата се чува два удара, но тежки и глухи, сякаш чукалото бе вързано — повече като отзвук, отколкото като почукване.

— Трябва да е вятърът — рече си Глюк, — никой друг няма да посмее да почука на нашата врата два пъти.

Не, не беше вятърът. Почукването се повтори много силно и което бе особено странно, този, който чукаше, като че ли бързаше и ни

най-малко не го беше страх от последиците. Глюк отиде до прозореца, откряна го и подаде глава навън, за да види кой чука.

Там стоеше някакъв дребен господин. По-странно същество Глюк не беше виждал през живота си. Господинът имаше огромен жълтеникав като направен от месинг нос; бузите му бяха много издути и много зачервени — можеше да се предположи, че току-що е раздухвал непокорен огън в продължение поне на четирийсет и осем

часа; очите му весело искряха през дълги копринени мигли; мустаците му бяха засукани два пъти нагоре като тирбушони, а косата, чудновато прошарена, се спускаше ниско върху раменете. Беше около седем педи на ръст и носеше островърха шапка, почти също толкова висока и украсена с черно перо, дълго към три и половина педи. Дрехата му беше удължена отзад в нещо, напomniaщо неумерено преувеличение на това, което днес наричат „лястовича опашка“, но много я засланиях издуващите се гънки на огромна, черна и лъскава наметка, която при тихо време трябва да е била прекалено дълга, понеже сега вятърът, развилнял се около старата къща, я отнасяше от раменете на притежателя ѝ на разстояние почти четири пъти колкото неговия ръст.

Глюк беше тъй стъписан от странната външност на посетителя, че остана като закован, без да промълви дума, докато възрастният господин, след още един и то по-бурен концерт с чукалото, се обърна да погледне развялата се наметка. Тогава той зърна русокосата главица на Глюк, която се подаваше от прозореца с широко отворени уста и очи.

— Хей! — рече нисичкият господин. — Така ли се отговаря на почукване! Аз съм мокър, отвори ми!

За да бъдем справедливи към малкия господин, трябва да признаем, че той наистина беше мокър. Перото висеше между краката му като опашка на пребито кутре, водата се стичаше от него сякаш от чадър, а от краищата на мустаците му попадеше в джобовете на жилетката и после протичаше надолу като воденична вада.

— Извинете, господине — каза Глюк. — Много съжалявам, но не мога.

— Какво не можеш? — попита старият господин.

— Не мога да ви пусна вътре, господине... В никой случай не мога. Братята ми ще ме пребият до смърт дори само да си помисля такова нещо. Какво искате, господине?

— Какво искам? — повтори старецът сприхаво. — Искам огън и подслон; и ето вашият голям огън искри, пращи, играе по стените, а никой не го и усеща. Пусни ме да вляза, казвам ти, искам само да се сгрея.

Глюк вече беше стоял толкова дълго с глава, подадена въвн от прозореца, и започна да усеща, че наистина е неприятно студено. А когато се обърна и видя чудесния огън да пука и съскайки, да мята

дълги ярки езици нагоре в комина, сякаш си облизва устните от вкусната миризма на овнешкия бут, сърцето му се сви, че гори ей тъй, за нищо. „Той наистина изглежда много мокър — каза си момчето. — Ще го пусна само за четвърт час.“

Глюк отиде до вратата и я отвори. И когато малкият човечец прекрачи прага, през къщата премина порив на вятър, от който се разклатиха чак и старите комини.

— Така те искам, мойто момче — каза дребничкият господин. — Не мисли за братята си. Аз ще поговоря с тях.

— Моля ви се, господине, недейте да правите такова нещо — отвърна Глюк. — Не мога да ви позволя да останете тук, докато те се върнат. Ще ме пребият.

— Боже мой! — възкликна старецът. — Много съжалявам да го чуя. Докога мога да остана?

— Само докато се опече овнешкото, господине — отговори Глюк, — а то много се е причервило.

Тогава старият господин влезе в кухнята и седна на решетката пред огнището, като нагласи върха на шапката си в отворения комин, защото тя беше много по-висока от покрива.

— Там скоро ще изсъхнете — забеляза Глюк и отново седна да върти шиша с печеното.

Но старецът не изсъхваше, а капките продължаваха — *кап, кап, кап* — да се стичат в пепелта и огънят съскаше и църкаше, после притъмня и стана неприятен. Къде се е виждала такава наметка: от всяка гънка течеше като из улей.

— Извинете, господине — най-после се обади Глюк, след като наблюдава четвърт час как водата протича по пода на дълги, сякаш живачни струйки, — може ли да взема наметката ви?

— Не, благодаря ти — отговори старият господин.

— Ами шапката, господине?

— Така ми е добре, благодаря — отговори старият господин малко раздразнено.

— Но... господине... много съжалявам — нерешително продължи Глюк, — но... знаете ли, вие... гасите огъня.

— Така овнешкото ще се опече по-бавно — хладно отвърна посетителят.

Глюк беше много озадачен от държането на госта: в него тъй странно се смесваха студенина и скромност. Той се обърна замислено към шиша за още пет минути.

— Това овнешко изглежда много вкусно — каза най-последарецът. — Няма ли да ми дадеш едно парченце?

— Не е възможно, господине — отказа му Глюк.

— Много съм гладен — продължи старецът. — Не съм ял нищо нито вчера, нито днес. Братята ти положително няма да забележат, че липсва едно парче от джолана.

Той говореше толкова тъжно, че сърцето на Глюк се сви.

— Те ми обещаха едно резенче днес, господине — каза той. — Мога да ви дам него, но нито хапка повече.

— Ти си добро момче — каза пак старецът.

Тогава Глюк стопли чиния и наостри един нож. „Нека пък ме набият за това“ — помисли си той. Тъкмо когато отрязва голяма мръвка от овнешкото, някой страхотно затропа по вратата. Старият господин скочи от решетката, сякаш тя изведнъж се беше загоряла неприятно. Глюк нагласи отрязаната мръвка обратно на бута с напразно усилие да дойде точно на мястото си, и изтича да отвори вратата.

— Защо ни държиш толкова време на дъжда? — попита на влизане Шварц и захвърли чадъра си в лицето на Глюк.

— А, защо, казвай, малък негоднико? — присъедини се и Ханс с една възпитателна плесница, когато влезе след брат си в кухнята.

— Боже господи! — възкликна Шварц, когато отвори вратата.

— Амин! — обади се мъничкият господин, който беше свалил шапката си, стоеше наред кухнята и се кланяше с извънредна бързина.

— Кой е този? — попита Шварц, като грабна точилката и свирепо намръщен, се обърна към Глюк.

— Не зная, наистина не зная, братко — отговори Глюк, обзет от неописуем ужас.

— Как е влязъл? — изрева Шварц.

— Скъпи братко — осмели се да възрази Глюк, — той беше толкова мокър!

Точилката вече се спускаше върху главата на момчето, но в този миг старият господин подложи островърхата си шапка и точилката се стовари върху нея с такава сила, че водата от шапката се разплиска из

цялата кухня. Много странно, но щом допря шапката, точилката изхвъркна от ръката на Шварц, завъртя се като сламка на силен вятър и падна в най-далечния ъгъл на кухнята.

— Кой сте вие, господине? — рязко попита Шварц, като се обърна към стареца.

— Какво търсите тук? — изръмжа Ханс.

— Аз съм беден старец, господине — заговори много скромно дребният човечец, — видях през прозореца вашия огън и се примолих за четвърт час подслон.

— Бъдете така добър тогава да си вървите — каза Шварц. — Имаме предостатъчно вода в кухнята и без да я превръщаме в сушилня.

— Денят е много студен, за да пропъждате един беден старец, господине. Вижте побелялата ми коса. — А тя стигаше до раменете му, както вече ви казах.

— Охо! — рече Ханс. — Достатъчно е дълга, за да ви топли. Вървете си!

— Аз съм много, много гладен, господине. Не бихте ли могли да ми дадете парченце хляб, преди да си отида?

— Хляб ли? Как не! — обади се Шварц. — Нима смятате, че нямаме какво да правим с нашия хляб, та ще го раздаваме на такива червеноноси скитници като вас?

— Защо не си продадете перото? — подхвърли подигравателно Ханс. — Махайте се оттук!

— Едно малко парченце — каза старецът.

— Вън! — викна Шварц.

— Моля ви се, господа!

— Махайте се, по дяволите! — изкрещя Ханс и го хвана за яката. Но щом допря яката на стареца, Ханс полетя подир точилката, като се въртеше и въртеше, докато накрая падна в ъгъла върху нея. Тогава Шварц побесня и се втурна към стария господин, за да го изпъди. Ала щом го допря, полетя подир Ханс и точилката и се удари с глава в стената, когато се стовари в ъгъла. И там си останаха да лежат, и тримата.

Тогава старият господин се завъртя с голяма бързина в обратна посока и продължи да се върти, докато дългата му наметка се уви спретнато около снагата му, нахлупи си шапката на главата — много накривена, понеже не можеше да стои изправена, без да мине през покрива, засука още веднъж тирбушонестите си мустаци и отговори с ненадмината сдържаност:

— Господа, желая ви много приятен предобед. Довечера в дванайсет ще ви посетя пак. След такъв отказ на гостоприемство, какъвто преживях току-що, надали ще се изненадате, че това посещение ще е последното от моя страна.

— Само да те хвана пак тука! — промърмори Шварц, като се измъкваше от ъгъла.

Обаче преди да успее да завърши изречението си, старият господин вече беше затворил с трясък вратата подире си. И в същия миг край прозореца мина разпокъсан на валмо облак, който се завъртя и затъркаля по долината, като приемаше какви ли не форми и непрекъснато се превърташе във въздуха, докато най-после се стопи в проливния дъжд.

— Хубава работа, господинчо! — обърна се сърдито Шварц към Глюк. — Слагай бързо овнешкото! Само да те хвана друг път да си скроил такова нещо... Я гледай, защо месото е нарязано?

— Ти ми обеща едно парче, братко, нали си спомняш? — отговори Глюк.

— Охо! И ти си го разрязал горещо, та да попие целия сос. Скоро няма пак да ти обещаю такова нещо. Махай се от кухнята, господинчо,

и бъди тъй любезен да почакаш в мазето с въглищата, докато те повикам.

Глюк напусна кухнята много натъжен. Братята ядоха от печеното колкото можаха, останалото заключиха в долапа и след вечеря заспаха мъртвопияни.

Каква нощ беше! — Вятърът свиреше и дъждът плющеше безспир. На братята им стигна поне дотолкова умът, та да затворят капациите на прозорците и да залостят вратата, преди да си легнат. Двамата обикновено спяха в една стая. Когато часовникът удари полунощ, страхотен трясък събуди двамата братя. Вратата се разтвори с такава сила, че цялата къща се разклати.

— Какво е това? — изкрещя Шварц и скочи.

— Това съм само аз — отговори малкият господин.

Двамата братя седяха на възглавниците си и се взираха в мрака. Стаята беше пълна с вода и на светлината на мъгляв лунен лъч, проникнал през една зирка в капака на прозореца, можаха да видят в средата на спалнята огромно пенесто кълбо, което се въртеше и подскачаше нагоре-надолу като тапа, а върху него, като върху някаква разкошна възглавница, подпрян на лакът, седеше старият господин с шапката и наметалото си. Сега за всичко това имаше предостатъчно място, защото покривът беше отнесен.

— Съжалявам, че ви обезпокоих — подхвърли иронично посетителят. — Боя се, че леглата ви са поовлажнели. Може би ще е по-добре да отидете в стаята на брат си: оставих покрива там цял.

Двамата братя не чакаха да им напомни повторно, а се втурнаха в стаята на Глюк, мокри до кости и примрели от ужас.

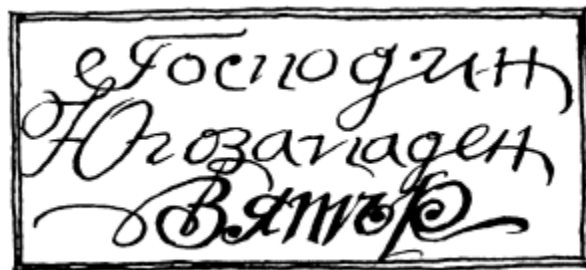
— Ще намерите визитната ми картичка на кухненската маса — извика след тях старецът. — Помнете: това е последното ми посещение.

— Дай боже да е тъй! — изрече Шварц, изтръпнал от ужас.

И пенестото кълбо изчезна.

Най-сетне съмна и двамата братя надзърнаха през прозорчето на Глюк. Долината на съкровищата представляваше една опустошена купчина развалини. Наводнението бе помело дърветата, житата и добитъка и бе оставило на тяхно място пустош от червеникав пясък и сива кал.

Двамата братя, разтреперани и ужасени, се промъкнаха в кухнята. Водата беше съсипала целия долен етаж: зърното, парите, всичко, което можеше да се мести, бе пометено и вместо него на кухненската маса имаше само малка бяла картичка. На нея с едри и смешно разтегнати букви бяха изписани думите:

Е Господи,
Господи,
Вятър

ГЛАВА 2

ЗА ПОВЕДЕНИЕТО НА ТРИМАТА БРАТЯ СЛЕД ПОСЕЩЕНИЕТО НА ГОСПОДИН ЮГОЗАПАДЕН ВЯТЪР И КАК МАЛКИЯТ ГЛЮК СЕ СРЕЩНА С ЦАРЯ НА ЗЛАТНАТА РЕКА

Господин Югозападния вятър държеше на думата си. След паметното му посещение, за което разказахме по-горе, той вече не се яви в Долината на съкровищата; и което беше по-лошо, той имаше толкова голямо влияние между своите сродници, другите Западни ветрове, и го използва толкова успешно, че те всички възприеха същото поведение. И така от началото до края на годината в долината не падна нито капка дъжд. При все че долу в равнините всичко беше зелено и цъфтеше, имотът на тримата братя беше пустиня. Онова, което преди бе най-плодородната почва в царството, се превърна в подвижни купища червен пясък; и братята, като не можеха да се борят с враждебните небеса, изоставиха безплодната вече бащина земя и отчаяни, тръгнаха да търсят препитание в градовете и сред жителите на равнината. Парите им бяха отишли и не им беше останало нищо друго освен няколко изящни златни съдини с чудновати форми — последните останки от тяхното безчестно спечелено богатство.

— Какво ще речеш, да станем златари? — каза Шварц на Ханс, когато влязоха в големия град. — Добър занаят, ако умееш да хитруваш; може да добавяме към златото доста мед, без някой да открие.

Двамата се съгласиха, че хрумването е много добро; те взеха под наем една пещ и станаха златари. Но две малки подробности им пречеха в занаята: първата — че хората не харесваха примеса на мед в златото; втората — че колчем продадяха нещо, двамата по-големи

братя обикновено оставяха Глюк да се занимава с пещта и отиваха да изпият парите в съседната кръчма. Така те претопиха всичкото си злато, без да спечелят достатъчно пари, за да купят още, и най-последно им остана само една голяма чаша, която някакъв чичо беше подарил на малкия Глюк. Той много я обичаше и за нищо на света не искаше да се раздели с нея, макар и никога да не пиеше от нея друго, освен мляко и вода.

Тази чаша беше много странна наглед. Дръжката ѝ бе направена от два кичура свободна златна коса, така фина изработени, че приличаха повече на коприна, отколкото на метал. Тези кичури слизаха надолу, сплитаха се и се сливаха с брадата и мустаците, изработени със същото изящество; те заобикаляха и украсяваха едно много свирепо лице от най-червеното злато, което човек може да си представи, и точно на предната страна това лице имаше очи, които сякаш виждаха всичко наоколо. Човек не можеше да пие от чашата, без да го преследва втренченият поглед на тези очи, а Шварц убедително твърдеше, че веднъж, след като пресушил пълната с рейнско вино чаша седемнайсет пъти, ги видял да намигат! Когато дойде ред на чашата да бъде превърната в лъжици, сърцето на малкия Глюк направо се късаше от мъка, ала братята само му се присмяха, хвърлиха чашата в тигела и се заклатушкаха към кръчмата, като го оставиха, както обикновено, да излее златото на кюлчета, щом се стопи.

Когато те излязоха, Глюк отправи прощален поглед към стария си приятел в тигела. Косата вече я нямаше; не беше останало нищо друго, освен червения нос и бляскащите очи, които гледаха по-злобно от всеки друг път. „И нищо чудно — помисли си Глюк, — след като са се отнесли към него по този начин.“

Той отиде наскърбен до прозореца и приседна да подиша свежия вечерен въздух и да се отърве от горещите изпарения от тигела. А този прозорец гледаше право към планинската верига, извисила се, както ви казах по-рано, около Долината на съкровищата, и особено към върха, от който извираше Златната река. Беше тъкмо по здрач и когато седна до прозореца, Глюк съзря зъберите на върховете, алени и пурпурни от залеза, а около тях с огнени езици гореше и се полюшваше надвиснал облак. Реката, по-бляскава от всичко друго, падаше от урва на урва като трепкащ водопад от чисто злато, с простряла се над него широка багрена дъга, която ту припламваше, ту гаснеше в ореол от водни пръски.

— Ах! — промълви Глюк, след като се наслади на гледката. — Ако тази река беше наистина от чисто злато, какво чудно нещо щеше да бъде!

— Не, нямаше да бъде, Глюк — произнесе един ясен металически глас близо до ушите му.

— Божичко! Какво е това? — възкликна Глюк и скочи на крака.

В кухнята нямаше никого. Момчето се огледа наоколо, надникна под масата и няколко пъти рязко се обърна назад, но положително нямаше никой и Глюк седна пак до прозореца. Сега не продума, обаче не можеше да не си помисли отново, че би било чудесно, ако реката беше наистина цялата от злато.

— Съвсем не, мойто момче — обади се същият глас, по-високо отколкото преди.

— Божичко! — повтори Глюк. — Какво е това?

Той огледа пак всички ъгълчета и долапи, а след това започна да се върти все по-бързо и по-бързо наред стаята, понеже си мислеше, че има някой зад него, но до слуха му стигна отново същият глас. Той си тананикаше много весело: „Тра-ла-ла!“, без думи, една лека, жива мелодийка, нещо като къклолене на заврял чайник.

Глюк погледна през прозореца. Не, това положително беше вътре в къщата. Той се качи горе, слезе долу. Не, това положително беше в същата тази стая, чуваше се във все по-бърз темп и все по-ясно: „Тра-ла-ла!“. Изведнъж му се стори, че близо до пещта тананикането звучи по-силно. Изтича до отвора и надзърна вътре. Да, прав беше: гласът като че ли идваше не само от пещта, ами от тигела. Глюк повдигна капака и се дръпна назад много уплашено, защото положително пееше тигелът. Една-две минути Глюк остана в най-далечния ъгъл на кухнята, с вдигнати ръце и отворена уста, докато тананикането спря и гласът се чу ясно и отчетливо.

— Здравей! — рече гласът.

Глюк не отговори.

— Здравей, Глюк, мойто момче! — обади се пак тигелът.

Глюк събра всичките си сили, отиде направо до тигела, извади го от пещта и погледна вътре. Златото се беше стопило съвсем и повърхността му бе равна и гладка като река, но вместо в нея да се отразява главата на малкия Глюк, която надзърташе вътре, изпод златото се подаваха червеният нос и острият поглед на стария му приятел от чашата, хиляда пъти по-червен и по-остър от обикновено.

— Хайде, Глюк, момчето ми — отново се обади гласът от тигела. — Всичко е наред; излей ме!

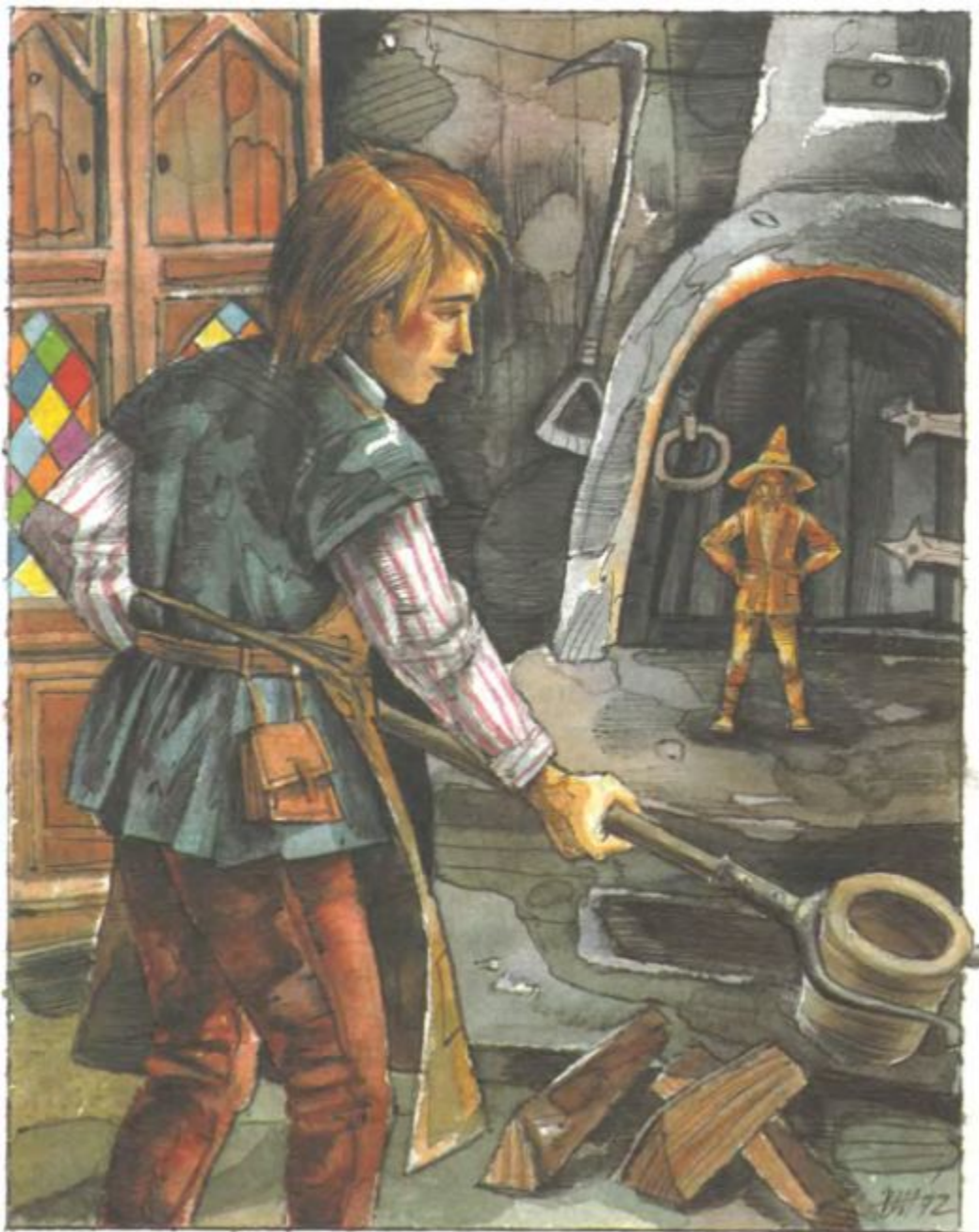
Обаче Глюк бе твърде много изумен, за да направи подобно нещо.

— Излей ме, ти казвам! — повтори гласът доста грубо.

Но Глюк не можеше да се помръдне.

— Ще ме излееш ли най-сетне? — каза гласът раздразнено. — Много ми е горещо!

С крайно усилие Глюк възвърна способността си да се движи, хвана тигела и го наведе така, че да излее златото. Но вместо струя течност, оттам се подадоха първо чифт хубави жълти крачета, после пешовете на дреха, след това сложени на хълбоците ръце и накрая добре познатата глава на приятеля му от чашата. Всички тези части се съединиха, когато се търколиха навън, и пред Глюк пъргаво се изправи златно джудженце, високо около две педи.

— Ха така! — рече джуджето, протегна крака, после ръце, раздвижи глава нагоре и надолу, завъртя я колкото можеше на двете страни, и така пет минути без да спре, очевидно за да се увери дали правилно е сглобено, докато Глюк стоеше и го наблюдаваше, онемял от изумление. Джуджето носеше дреха с разрез отзад, изтъкана от толкова фини златни нишки, че светлината се пречупваше в тъканта във всички цветове на дъгата като върху седеф; над тази бляскава дреха почти до

кръста се спускаха косата и брадата му, на къдрави кичури, толкова леки, че Глюк почти не можеше да познае къде свършват — струваше му се, че те се стопяват във въздуха. Чертите на лицето обаче в никой случай не бяха също тъй нежни, а доста грубовати, с леко бакърен цвят на кожата и с изражение, което подсказваше за много упорития и несдържан нрав на дребничкия им притежател. Когато завърши проверката на своята външност, джуджето устреми малките си остри очички право в лицето на Глюк и втренчено го гледа една-две минути.

— Не, нямаше да бъде, Глюк, момчето ми — каза малкото човече.

Това, разбира се, беше доста неочакван и нелогичен начин за подхващане на разговор. Би могло всъщност да се предположи, че тези думи се отнасяха до мислите на Глюк, предизвикали първата забележка на джуджето още от тигела; но до каквото и да се отнасяха, Глюк не беше склонен да ги оспорва.

— Нямаше ли, господине? — каза Глюк много смирено и отстъпчиво.

— Не — рече убедително джуджето.

А после нахлупи шапката си ниско над веждите и направи два пъти по няколко крачки нагоре и надолу по стаята, като вдигаше краката си много високо и силно ги удряше в земята. Това прекъсване даде на Глюк време да си събере донякъде мислите и като не виждаше причина да гледа на мъничкия гост със страх, усетил, че любопитството надделява над изумлението му, той се осмели да зададе един много неудобен въпрос.

— Извинете, господине — заговори Глюк нерешително, — вие не бяхте ли моята чаша?

Като чу това, човечето рязко се обърна кръгом, спря пред самия Глюк и се изпъна в целия си ръст.

— Аз съм царят на Златната река — каза то.

След това пак се обърна кръгом, направи отново пет-шест крачки напред и назад, докато се уталожил смайването, породено от това обяснение. И пак се доближи до Глюк и застана, без да говори, сякаш очакваше някаква забележка за своето съобщение.

Глюк реши все пак да каже нещо.

— Надявам се, че Ваше величество се чувства добре — промълви той.

— Слушай! — каза малкото човече, без да удостои с отговор учтивия му въпрос. — Аз съм царят на това, което вие, смъртните, наричате Златната река. Този вид, в който ме знаеш, дължах на злобата на един по-силен цар, от чиито магии ти току-що ме отърва. Доколкото съм те наблюдавал, държането ти спрямо твоите зловни братя буди в мен желание да ти услужа. Затова слушай какво ще ти кажа. За този, който се изкачи на върха на планината, откъдето виждаш да извира Златната река, и пусне в извора ѝ три капки светена вода, за него, но само за него, реката ще се превърне в злато. Който обаче не успее от първия път, не може да сполучи при втори опит; пък ако някой пусне в реката несветена вода, тя ще го омагьоса и той ще се превърне в черен камък.

С тези думи царят на Златната река се обърна и без да бърза, влезе в най-разжарения пламък на пещта. Снагата му се зачерви, побеля, стана прозрачна, блесна ослепително, сякаш светкавица — светлината се издигна, затрептя и изчезна. Царят на Златната река се беше изпарил.

— О! — извика клетият Глюк и изтича да погледне няма ли да го види нагоре в комина. — О, божичко, божичко, божичко! Чашата ми! Моята чаша!

ГЛАВА 3

КАК ГОСПОДИН ХАНС ТРЪГНА НА ПЪТ КЪМ ЗЛАТНАТА РЕКА И КАКВО МУ СЕ СЛУЧИ ТАМ

Едва царят на Златната река беше напуснал къщата по своя необикновен начин, за който разказахме в предишната глава, и ето че Ханс и Шварц с крясъци пристигнаха мъртвопияни. Откритието за безвъзвратната загуба на последното кюлче злато им помогна да отрезнеят само колкото да хванат Глюк и да го бият здравата четвърт час; след като мина това време, двамата се отпуснаха на столовете и поискаха да узнаят какво може да каже той в своя защита. Глюк им разказа цялата история, от която те, разбира се, не повярваха нито една дума. И пак го биха, докато ръцете им изтръпнаха и едва се замъкнаха до леглата си. Обаче на сутринта постоянството, с което Глюк повтаряше своята история, му спечели известно доверие, непосредствената последица от което бе, че след като дълго се караха по трудния въпрос кой от тях трябва пръв да си опита късмета, двамата братя извадиха сабите си и влязоха в двубой. Врявата от сбиването вдигна на крак съседите, а те, като видяха, че не могат да умират противниците, повикаха полицията.

Ханс, като чу това, успя да се измъкне и да се скрие, обаче Шварц бе задържан, отведен при съдията и глобен за нарушаване на общественото спокойствие. Но понеже предишната вечер беше пропилил и последната си пара, той бе хвърлен в затвора, докато си плати.

Когато разбра това, Ханс направо изпадна във възторг и реши незабавно да потегли към Златната река. Въпросът бе как да се сдобие със светена вода. Отиде при свещеника, но той отказа да даде светена вода на такъв разпуснат човек. Тогава за първи път в живота си Ханс отиде в черквата на вечерня и под предлог, че иска да се прекръсти, открадна една чаша от светената вода и тържествуващ се върна у дома.

Сутринта той стана преди изгрев-слънце, сложи светената вода в здрава стъкленица, две бутилки вино и малко печено в една кошница, прехвърли ги през рамо, стисна в ръка тоягата си и потегли за планините.

На излизане от града трябваше да мине край затвора и като погледна към прозореца, кого мислите видя там — самия Шварц да надзърта през решетката с много печален вид.

— Добро утро, братко — обади се Ханс. — Да имаш някакво съобщение за царя на Златната река?

Шварц скръцна със зъби от бяс и разтърси решетката с всичката си сила. Ханс само му се изсмя, посъветва го да не се притеснява, докато той се върне, метна кошницата на рамо, разклати стъкленицата със светената вода пред очите на Шварц така, че тя да се распени, и пое напред в най-добро настроение.

Беше утро, което можеше наистина да накара всекиго да се почувства щастлив, дори и без да му предстои да търси златна река. Равни пелени от светла мъгла се стелеха по протежението на долината и през тях се извисяваше грамадата на планините; по-долните зъбери тънеха в бледосива сянка и почти не се забелязваха поради плаващата влага, но постепенно се издигаха, докато стигнеха слънцето. То просветваше на резки ръждивочервени ивици по ъгловатите канари и с дълги полегати стрели пронизваше иглестата дантела на островърхите борове; във висините се стрелваха нагоре червени нацепени купища зъбести чуки, нацърбени и трепкащи в безброй фантастични форми. Тук-таме жилка огрян от слънцето сняг проследяваше надолу техните пропасти като начупена следа от светкавица, а далече отвъд и далече във висините, над всичко това, по-неясно очертани от сутрешно облаче, но по-чисти и непроменими, спяха в синьото небе най-високите върхове с вечния сняг.

Златната река, която извираше от едно по-ниско възвишение без сняг, беше сега почти в сянка — цялата, освен най-горните струи воден прах, които се издигаха като лек дим над лъкатушната линия на праговете и се губеха като облачета, понесени от утринния вятър.

Към това място и само към него бяха устремени очите и мислите на Ханс. Забравил за разстоянието, което му предстоеше да измине, той потегли с неразумно бърз ход, който много го изтощи, още преди да изкачи първата верига зелени и ниски хълмове. Освен това, когато ги преваля, той с изненада откри, че между него и изворите на Златната река има голям ледник, за чието съществуване не бе имал никаква представа, въпреки досегашното си познанство с планината. Той пое нагоре със смелостта на опитен планинар, но си помисли, че никога в живота си не е прекосявал такъв чудноват или опасен ледник. Беше извънредно хлъзгав и от всичките му пукнатини долиташе шумно ручене на буйни води, не монотонно или сподавено, а променливо и несдържано. То ту се издигаше в проточени откъси от бурна мелодия, ту се снишаваше в кратки тъжни тонове или внезапни стенания, като човешки гласове, изпълнени с мъка и болка. Ледът беше натрошен на хиляди, струпани една върху друга отломки, но нито една — както си помисли Ханс — не приличаше на обикновен къс лед. Като че ли във всяка от тях се криеше някакво странно значение, неизменна прилика с живи черти, разкривени и презрителни. Подвижни измамни

сенки и злокобни светлини играеха и плуваха навред около Ханс през бледосините зъбери; те заслепяваха и объркваха погледа на пътника, а ушите му глъхнеха и главата се замайваше от непрекъснатото ручене и рева на невидимите води. Тези мъчителни за него подробности се засилваха с всяка крачка: ледът се трошеше и в краката на Ханс зейваха нови пукнатини; разклатени ледени кули се люшкаха около него и рухваха с гръм на пътеката. При все че неведнъж беше се изправял пред подобни опасности по най-страшни ледници и в най-страховитото време, Ханс прескочи последната пукнатина с ново потискащо чувство на панически страх и се хвърли изтощен и разтреперан на сигурния планински склон.

Беше се видял принуден да остави на ледника кошницата с храната, която се бе превърнала в опасно бreme, и сега можеше да се освежи само с няколко отчупени парченца лед. Това обаче облекчи жаждата; един час почивка възстанови силите на каленото му тяло и подтикван от ненаситната си алчност, Ханс отново потегли напред.

Сега пътят го водеше право нагоре по скалите на гол червен хребет, без нито един стрък трева, който да улесни ходенето, нито издатина, която да го избави поне за една крачка от прежурящото слънце. Превалияше пладне и лъчите припичаха стръмната пътека, а целият въздух бе неподвижен и пропит с жегата. Скоро към телесната умора, от която страдаше сега, се добави и силна жажда. Той току поглеждаше стъкленницата със светената вода, която висеше на кръста му. „Три капки са достатъчни — най-после си помисли Ханс. — Мога поне устата си да разквася с нея.“

Той отпуши стъкленницата и вече я вдигаше към устните си, когато погледът му се спря върху нещо, което лежеше на скалата до него и като че ли помръдваше. Беше кученце, явно в предсмъртни тръпки от жажда.

Езикът му беше изплезен, челюстите сухи, краката опънати безжизнено, а куп черни мравки бяха полазили около устата му. Очите на кученцето се устремиха към стъкленницата, която Ханс държеше в ръка. Той я вдигна, пи, ритна животинчето и продължи напред. Не разбра какво стана, но му се стори, че някаква тъмна сянка внезапно прекоси синьото небе.

Пътеката ставаше все по-стръмна и камениста, а планинският въздух, вместо да го освежава, разпалваше треска в кръвта му. Екотът

на бързеите звучеше като подигравка в ушите му и идваше толкова отдалече, че жаждата му с всеки миг ставаше все по-силна. Мина още един час и Ханс пак погледна стъкленницата на хълбока си: беше наполовина празна, но в нея имаше много повече от три капки. Ханс се спря да я отвори, и пак нещо се раздвижи на пътеката над него. Беше хубаво детенце, проснало се почти мъртво на скалата; гърдите му тежко дишаха от жажда, очите бяха затворени, а устните — напукани и спечени. Ханс го изгледа безучастно, пи и продължи нататък.

Тъмносив облак закри слънцето и дълги, подобни на змии сенки запълзяха по планинските склонове. Ханс с мъка крачеше напред. Слънцето залязваше, но заникът му не носеше прохлада; оловната тежест на неподвижния въздух стягаше челото и сърцето на Ханс, обаче целта беше близо. Той виждаше струите на Златната река да бликат от склона на някакви си двеста-триста крачки над него. Спря за миг да си поеме дъх и после забърза към целта си.

И тъкмо тогава слаб вик стигна до слуха му. Той се озърна и видя белокос старец, проснат на скалите. Очите му бяха хлътнали, лицето — смъртно бледо, и на него бе изписано отчаяние.

— Вода! — немощно извика старецът и протегна ръце към Ханс.
— Вода! Умирам!

— Нямам — отговори Ханс. — Ти си изживял живота си.

Той прекрачи през проснатия човек и се впусна напред. А блясък на синя светкавица пламна на изток с форма на сабя; тя проряза три пъти цялото небе и го остави забулено в тежка, непроницаема сянка. Слънцето залязваше. То се спусна към хоризонта като разжарена топка.

Бученето на Златната река стигна до ушите на Ханс. Той бе застанал на ръба на пролома, през който течеше реката. Вълните ѝ бяха оцветени от червеното великолепие на залеза, гребените им трепкаха като огнени езици и кървавочервена светлина проблясваше в пяната им. Звукът на течаща вода все по-силно и по-силно завладяваше съзнанието му, умът му се замайваше от непрекъснатото бучене. Разтреперан, Ханс измъкна стъкленницата от пояса си и я запрати в центъра на буйния поток. Щом стори това, ледена тръпка пробягна по ръцете и краката му, той залитна, изписка и падна. Вълните се ключиха над неговия вик. И в нощта диво се извисиха стенанията на реката, която се носеше над *един черен камък*.

ГЛАВА 4

КАК ГОСПОДИН ШВАРЦ ТРЪГНА НА ПЪТ КЪМ ЗЛАТНАТА РЕКА И КАКВО МУ СЕ СЛУЧИ ТАМ

Горкият малък Глюк чакаше вкъщи много разтревожен завръщането на Ханс. Като видя, че брат му не си идва, той страшно се уплаши и отиде в затвора да разкаже на Шварц всичко, което се бе случило. Шварц много се зарадва на това и каза, че Ханс сигурно се е превърнал в черен камък и че всичкото злато сега ще остане на него. Но Глюк много се натъжи и плака цялата нощ.

Когато стана на сутринта, вкъщи нямаше нито хляб, нито пари, затова той отиде и се спазари при друг златар. Той работи така усърдно и сръчно, и толкова дълго всеки ден, че скоро събра достатъчно пари за глобата на брат си, отиде, даде му ги всичките и Шварц излезе от затвора. Шварц беше много доволен и каза, че щял да даде малко злато от реката и на него. Но Глюк само го замоли да отиде и да види какво е станало с Ханс.

Когато чу, че Ханс е откраднал светената вода, Шварц си помисли, че царят на Златната река навярно ще сметне такава постъпка за не съвсем редна, и реши да уреди тази работа по-добре. Той взе още от парите на Глюк и отиде при един лош свещеник, който без много-много да мисли, му даде от светената вода. Тогава Шварц реши, че всичко вече е наред. Той стана рано сутринта, преди изгрев-слънце, сложи малко хляб и вино в една кошница, сипа светената вода в здрава стъкленица и тръгна към планината.

Както и брат му, той много се изненада, когато видя ледника, и трудно го премина, та дори се отказа и от кошницата. Денят беше безоблачен, но не и ясен: тежка червеникава омара закриваше небето, а планината изглеждаше неприветлива и мрачна. И докато се качваше по стръмната скалиста пътека, Шварц усети силна жажда, както бе станало и с брат му, докато не вдигна стъкленицата, за да пие. Тогава Шварц видя хубавото детенце да лежи близо до него на скалите и със сълзи и стенания да му се моли за вода.

— Вода, как ли не! — каза Шварц. — И половината от туй, дете имам, не стига за самия мен! — И го отмина.

Но както вървеше, стори му се, че слънчевите лъчи се замъгляват, и видя тясна ивица черни облаци да се издига на запад. След като вървя нагоре още един час, жаждата отново го налегна. Тогава той видя стареца да лежи отпред на пътеката и го чу да се моли за вода.

— Вода, как ли не! — сопна се Шварц. — И половината от нея не стига за самия мен. — И той продължи напред.

И светлината като че ли отново помръкна пред очите му; той погледна нагоре и какво да види: кървавочервена мъгла беше закрила слънцето, а пелената от черни облаци се бе издигнала много високо и краищата ѝ се мятаха и бушуваха като вълни на бурно море. Те хвърляха дълги сенки, които трепкаха по пътеката пред Шварц.

Още един час Шварц вървя нагоре и жаждата се върна отново, а когато вдигна стъкленицата до устните си, стори му се, че вижда брат

си Ханс да лежи изнемощял на пътеката пред него. И както го гледаше, видението протегна ръце и се замоли за вода.

— Ха-ха! — изсмя се Шварц. — Тука ли си? Спомняш ли си решетките на затвора, момчето ми? Вода, как ли не! Да не мислиш, че за тебе съм я носил целия път дотука?

И той прекрачи през падналия; обаче когато направи това, стори му се, че устните странно се извиват в подигравателна усмивка. И след като отмина няколко крачки, се извърна, но падналия го нямаше там.

И внезапно, без да може да си обясни защо, Шварц бе обзет от ужас. Ала жаждата за злато надделя над страха и той се втурна напред. Пелената на черния облак се издигна до зенита, от нея бликнаха спираловидни светкавици и мрак на талази се надигна и заплува в простора сред проблясъците. А там, където слънцето залязваше, небето беше равно като езеро от кръв и силен вятър повя от това небе, разкъса багрениите облаци и ги пръсна далече в мрака. И когато Шварц застана на брега на Златната река, вълните ѝ бяха черни като буреносни облаци, а пяната им приличаше на жарава. Ревът на водите отдолу и гръмотевиците отгоре се сблъскаха, когато той хвърли стъкленицата в потока. И щом стори това, светкавица заслепи очите му, земята се люшна под него и водите се ключиха над неговия вик. А стенанието на реката се надигна диво в нощта и тя рукна през два черни камъка.

ГЛАВА 5

КАК МАЛКИЯТ ГЛЮК ТРЪГНА НА ПЪТ КЪМ ЗЛАТНАТА РЕКА И КАКВО МУ СЕ СЛУЧИ ТАМ, КАКТО И ДРУГИ ИНТЕРЕСНИ НЕЩА

Когато видя, че Шварц не се връща, Глюк много се натъжи и не знаеше какво да прави. Нямаше пари и се видя принуден пак да отиде да работи при златаря, който го затрупваше с работа и му плащаше много малко. Така след един-два месеца Глюк се измори и реши и той да си опита късмета на Златната река. „Малкият цар изглеждаше толкова добър — помисли си Глюк. — Не вярвам да ме превърне в черен камък.“ И той отиде при свещеника, и щом го помоли, свещеникът му даде от светената вода. Глюк сложи малко хляб в кошницата си, взе стъклената с водата и потегли много рано към планините.

Ако ледникът много изтощи братята му, за Глюк той беше двайсет пъти по-труден, понеже момчето не беше нито толкова яко, нито толкова опитно в катеренето. Глюк на няколко пъти падна много лошо, загуби кошницата с хляба и бе много уплашен от странните шумове под леда. Когато стигна на другия бряг, той дълго време лежа на тревата да си почине, а после се заизкачва по стръмнината тъкмо в най-горещите часове на деня. След като вървя нагоре около час, той страшно ожадня и тъкмо се канеше да пие както братята си, когато видя, че по пътеката слиза старец, много немощен наглед, който се опираше на една тояга.

— Синко — заговори старецът, — прилошава ми от жажда. Дай ми малко от тая вода.

Глюк го загледа и като видя, че е преbledнял и съвсем отпаднал, даде му водата.

— Само ти се моля да не я изпиеш всичката — каза той.

Ала старецът пи много и му върна стъкленицата две трети празна. Сетне му пожела добър път и Глюк весело пое нататък. И пътеката стана по-лека за нозете му, по нея се появиха два-три стръка трева, няколко жътварчета се обадиха от брега и Глюк си каза, че никога не е чувал такъв весел цвъртеж.

Така той вървя още един час и жаждата му отново се изостри, и пак си помисли, че ще бъде принуден да пие. Но когато вдигна стъкленицата, видя едно детенце, проснато край пътя, да пъшка жално за вода. Тогава Глюк се пребори със себе си и реши да търпи жаждата още малко, допря стъкленицата до устните на детенцето и то изпи водата, като остави само няколко капки. След това детето му се усмихна, изправи се и се затича надолу, а Глюк го изпрати с поглед, докато стана малко като звездичка, после се обърна и се заизкачва отново. Сега по скалите имаше какви ли не хубави цветя — яркозелен мъх и бледорозови цветове като звездички, и меки камбанки на тинтява, по-синя от най-модрото небе, и чисто бели прозрачни кремове. Алени и пурпурни пеперуди се стрелкаха насам-натам, а небето лееше надолу такава ясна светлина, че Глюк се почувства толкова щастлив, както никога през живота си.

Въпреки това, след като вървя нагоре още един час, жаждата отново стана непоносима. Но когато Глюк погледна стъкленицата, видя, че вътре са останали само пет-шест капки. Не можеше да си позволи да ги изпие. Ала когато закачваше стъкленицата обратно на колана, зърна едно кученце да лежи на скалите и да се задъхва, също както Ханс го беше видял в деня на своето изкачване. И Глюк спря, погледна кученцето, после Златната река на по-малко от петстотин крачки нагоре, спомни си думите на джуджето, че „човек може да сполучи само при първия си опит“ и се опита да отмине кучето. Но то изскимтя жално и Глюк пак спря. „Горкото животинче — то ще умре, докато сляза на връщане, ако не му помогна“ — каза си Глюк. И загледа кученцето все по-внимателно и по-внимателно. А очите на животното се впериха в него толкова печално, че Глюк не можа да издържи. „По дяволите и царя, и златото му!“ — каза си Глюк, отпуши стъкленицата и изсипа водата в устата на кучето.

Кученцето скочи и се изправи на задните си крака. Опашката му изчезна, ушите му се издължиха и сякаш се превърнаха в копринена златиста коса, носът му стана много червен, очите заискриха; след три секунди кучето изчезна и пред Глюк стоеше старият му познат, царят на Златната река.

— Благодаря ти — каза владетелят и добави: — Не се плаши, всичко е наред! — понеже Глюк прояви явни признаци на ужас при този неочакван отговор на последната му забележка. — Защо не дойде по-рано — продължи джуджето, — вместо да ми пращаш тия негодници, твоите братя, та да ми създаваш неприятности да ги превръщам в камъни? И то много твърди камъни!

— О, божичко! — възкликна Глюк. — Наистина ли сте бил толкова жесток?

— Жесток ли! — отговори джуджето. — Те сипаха нечиста вода в моята река. Мислиш ли, че мога да търпя това?

— О, не! — възрази Глюк. — Аз съм сигурен, господине... Ваше величество, искам да кажа, те взеха водата от черквата.

— Възможно е — отговори джуджето, — но — и лицето му стана строго при тези думи — вода, която е била отказана на молбите на изтощени и умиращи, е нечиста, дори и да е била благословена от всички светии на небето, а вода, взета от съдината на милосърдието, е свята, дори и да е била осквернена от мъртъвци.

Като каза това, джуджето се наведе и откъсна един крем, който растеше в краката му. На белите му листенца трепкаха три капки бистра роса. Джуджето ги тръсна в стъкленницата, която Глюк държеше празна в ръката си.

— Хвърли тях в реката — каза то — и слез от другата страна на планината в Долината на съкровищата. И бъди щастлив.

Както джуджето говореше, фигурата му загуби очертанията си. Преливащите багри на мантията се превърнаха в многоцветна мъглица на сияйна капка роса; то постоя за миг, забулено като с плащ от широка слънчева дъга. Багрите избледняха, мъглата се вдигна — владетелят се беше изпарил.

А Глюк се изкачи на брега на Златната река и водите ѝ бяха бистри като кристал и бляскави като слънцето. А когато изля трите капки роса в потока, там, където те паднаха, се образува малък кръгъл въртоп, в който водите се спуснаха със звучен ромол.

Глюк постоя малко, загледан във водата с много голямо разочарование, защото не само че реката не стана златна, но и водите ѝ сякаш внезапно намаляха. Все пак момчето послуша своя приятел джуджето и слезе от другата страна на планината към Долината на съкровищата. И както вървеше, стори му се, че чува вода, която си пробива път под повърхността. А когато зърна Долината на съкровищата, какво да види — поток като Златната река бликаше от една нова пукнатина в скалите и течеше в безбройни ручеи между купищата сух червен пясък.

И докато Глюк гледаше, свежа трева никнеше край новите ручеи и пълзящи растения покриваха овлажняващата почва. Млади цветя разцъфваха внезапно край бреговете на реката, както звездите блясват,

когато здрачът се сгъсти, и шубраци от мирти и ластари на лози растяха и хвърляха издължаващи се сенки над долината.

И така тя се превърна отново в градина, а имотът, загубен поради жестокост, бе спечелен наново от обичта.

Глюк слезе и се засели в долината, и бедняците никога не бяха връщани от неговия праг, така че хамбарите му се напълниха с жито, а къщата със съкровища. За него реката, според обещанието на джуджето, наистина беше станала златна.

И до ден-днешен жителите на долината сочат мястото, където трите капки светена роса са били изсипани в потока и проследяват пътя на Златната река под земята дотам, където тя извира в Долината на съкровищата. А на върха, при извора на Златната река, още се виждат два *черни камъка*, около които водата стене скръбно всеки ден по залез-слънце; и хората от долината все още наричат тези камъни *черните братя*.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.